Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2022 m. birželio 17d., Nr. 22-118AR

Kopija
Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai

DĖL SIŪLYMŲ KEIČIANT LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMĄ

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK), atsižvelgdama į tai, kad Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – minsiteriaj) yra parengusi ir pateikusi svarstyti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 17, 19, 22, 25, 27, 31, 35, 46, 51, 52, 55, 57, 58, 82, 86, 91, 92, 93, 94, 95, 96 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 821 straipsniu įstatymo Nr. XIV-545 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-327 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo NR. XIII-328 2, 29, 31, 34, 37, 39, 48, 49, 63, 66, 68, 90, 94, 99, 101, 102, 114 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 901 straipsniu įstatymo Nr. XIV-546 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo NR. VIII-2032 9 ir 91 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 pakeitimo įstatymo projektus, <u>prašo atsižvelgti į žemiau teikiamus papildomus pasiūlymus dėl reguliavimo viešųjų pirkimų srityje ir patikslinti susijusius įstatymų projektus</u>.

1. Dėl išaugusios administracinės naštos įmonėms pasikeitus viešųjų pirkimų reguliavimui mobilizacijos, karo, nepaprastosios padėties atveju

Pažymime, kad po š. m. kovo mėn. priimtų Viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPĮ) pakeitimų ir sugriežtintos pirkimų tvarkos, išaugo įmonėms administracinė našta – pažymų ir išrašų (*pvz., JA vadovo patvirtinta JA steigimo dok. kopija, JA registro išplėstinis išrašas su istorija, kt.*) klientams pateikimas vadovaujantis VPĮ 51 str. 12 dalimi. Minėtų dokumentų įmonėms reikia, nes dalyvaujant konkursuose perkančiosios organizacijos tikrina atitiktį, ar tiekėjas, jo subtiekėjas, ūkio subjektai, kurių pajėgumais remiamasi, tiekėjo siūlomų prekių (įskaitant jų sudedamąsias dalis) gamintojas ar juos kontroliuojantys asmenys yra juridiniai asmenys, registruoti VPĮ 92 str. 15 d. numatytame sąraše nurodytose valstybėse ar teritorijose. Palaikome VPĮ pakeitimų logiką ir siekį užtikrinti apsivalymą nuo nepageidautinos kilmės produkcijos, tačiau manome, kad tą padaryti galima mažiau verslą apkraunančiu būdu.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo (NSUSOAĮ) 10 str. 4 d. yra aiški nuostata, kad „*Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės, valstybės įmonės, savivaldybės įmonės, taip pat valstybės valdomos bendrovės ir jų dukterinės bendrovės atitinka nacionalinio saugumo interesus ir jų patikra dėl atitikties nacionalinio saugumo interesams nėra atliekama*“. Manome, kad pagal analogiją, ši nuostata galėtų būti taikoma ir viešųjų pirkimų atžvilgiu, todėl siūlome papildyti VPĮ nuostata, kuria vadovaujantis 1-2-3 kategorijų įmonėms

pagal NSUSOAĮ nereiktų teikti aukščiau minėtų pažymų, išrašų, nes jos atitinka nacionalinio saugumo interesus.

2. Dėl reikalavimo pateikti duomenis apie tiekėjo arba jo atsakingo asmens teistumą

VPĮ 46 straipsnyje įtvirtinta, kad perkančioji organizacija pašalina/gali pašalinti tiekėją iš pirkimo procedūros. Šio straipsnio 1 dalyje yra nurodyta konkreti nusikalstama veika, už kurią nuteisus tiekėją ar jo atsakingą asmenį, tiekėjas perkančiosios organziacijos sprendimu yra pašalinamas iš pirkimo procedūros. Šio straipsnio 2 dalyje įtvirtintas asmenų, kurie yra tikrinami dėl nusikalstamų veikų padarymo, ratas. Teigiamai vertiname ministerijos siūlymą siekiant supaprastinti ir pagreitinti informacijos apie tiekėją tikrinimą bei sumažinti administracinę naštą tiekėjams teikiant duomenis, supaprastintų pirkimų atveju susiaurinti dėl teistumo tikrinamų asmenų ratą (tokių pirkimų atveju būtų tikrinamas tiekėjo vadovas, buhalteris ar kitas asmuo, kuris turi teisę surašyti ir pasirašyti finansinės apskaitos dokumentus), tačiau manome, kad siūlomas supaprastinimas nėra pakankamas.

Siūlymas būtų VPĮ numatyti, kad reikalavimas pateikti teistumo pažymą, patvirtinančią, kad tiekėjas nėra teistas už VPĮ 46 str. 1 d. nurodytas nusikalstamas veikas, neturėtų būti taikomas tiems subjektams, kurių vadovų ir kitų atsakingų asmenų reputacijai lygiaverčius reikalavimus nustato kiti teisės aktai, o už jų priežiūrą ir kontrolę yra atsakingos konkrečios institucijos (*pavyzdžiui, toks reikalavimas neturėtų būti taikomas draudikams, kuriems griežtus reputacinius reikalavimus nustato draudimo veiklą reglamentuojantys teisės aktai, o jų priežiūrą vykdo ir už vadovų bei kitų atsakingų asmenų reputaciją yra atsakingas Lietuvos bankas, taip pat neturėtų būti taikoma bankams, svarstytina ir dėl kitų subjektų*). Tai būtų aktualu tiek supaprastintiems, tiek tarptautiniams pirkimams.

Aukščiau minėto siūlymo įgyvendinimas reikšmingai palengvintų padėtį pirkimuose dalyvaujančių Lietuvoje veikiančių įmonių, kurios yra užsienio kapitalo įmonės, vykdančios veiklą ir kitose užsienio valstybėse, arba yra kitų užsienio valstybių įmonių filialai, o tokių įmonių dalis vadovaujančių asmenų yra užsienio valstybių piliečiai.

Problemos, su kuriomis susiduriama:

1. Įmonių valdymo ir priežiūros organų nariams, kurie tiesiogiai nėra susiję su su konkrečiu viešuoju pirkimu, t. y. *de facto* neatstovauja tiekėjo viešajame pirkime ir nepriima dėl jo sudaromų sandorių sprendimų, kyla pagrįstų abejonių dėl perkančiosios organizacijos būtinybės rinkti tokių asmenų jautrius, aukštesnio lygio apsaugos reikalaujančius duomenis.

2. Kadangi dėl teistumo duomenų tenka kreiptis į atsakingas užsienio valstybių institucijas, o taip pat yra atvejai, kai vienu metu kreipiamasi į kelias užsienio valstybes, kuriose nustatyta skirtinga tokios informacijos pateikimo tvarka ir terminai, yra susiduriama su objektyviais šių duomenų gavimo ir dalyvavimo viešuosiuose pirkimuose sunkumais. Pažymų galiojimas yra pakankamai trumpas, todėl sistemingai dalyvaujant viešuosiuose pirkimuose kreipimasis į užsienio valstybių atsakingas institucijas dažnai tampa nuolatine įmonių veikla. Taip pat reikėtų įvertinti ir patiriamus kaštus, kadangi visi iš užsienio valstybių atsakingų institucijų gauti dokumentai turi būti apostilizuoti pas notarą, tai reikalauja tiek finansinių, tiek žmogiškųjų, tiek laiko resursų.

Atsižvelgiant į išdėstytą, prašome apsvarstyti LVK pasiūlymą, kuris reikšmingai prisidėtų prie informacijos apie tiekėjų tikrinimą pagreitinimo ir administracinės naštos tiekėjams sumažinimo.

Pagarbiai

Generalinė direktorė Ineta Rizgelė

Dokumentą elektroniniu parašu pasirašė INETA,RIZGELĖ
Data: 2022-06-17 15:54:04

Originalas nebus siunčiamas. Akvilė Razumienė, el.p.: akvile@lvk.lt, tel. +370 601 51897